

Psykisk helse i kommunene - Den 12. Nasjonale samfunns-psykologikonferansen

TEKST

Anne Kari Hoel

PUBLISERT 1. september 2004

Hovedforeleser var Cornelius D. Hogan, Secretary of Vermont Agency of Human Services, USA. Han definerte overskriftene for sitt administrative arbeid innenfor helse- og sosialsektoren slik:

- Vi må forene innsatsen til alle instanser innenfor samme sektor under ett felles mål. Hogan framhevet aktiv bruk av felles mål på tvers av etatene som et overordnet prinsipp. Ett eksempel er parolen «Kommunens seksåringer er klare for skolestart!» Det er vanskelig å være uenig i denne, og den forutsetter felles innsats fra flere instanser. Gjennom spørsmålet «Hva kan du og din organisasjon bidra med for å nå dette målet?», stimuleres ulike instanser til å tenke målrettet og strategisk. Enkelt, men vanskelig. Hogan prioriterer arbeidet med å bygge ubyråkratiske samarbeidsforbindelser og å lage felles språk på tvers av organisasjonene
- Resultatorientert, strategisk styring gir bedre måloppnåelse. Dette innebærer en løpende korrigerende av kursen, framfor å følge en kurs som er satt en gang for alle. En forutsetning er at resultatet kan identifiseres og måles. Utvikling av gode indikatorer og måleprosedyrer for å registrere tilstanden i kommunen blir dermed prioritert. En fortløpende overvåking av tilstanden i kommunen utgjør selv styringsredskapet. Resultatene er viktige på to måter: Som mål på hva som er oppnådd, men også som grunnlag for prioritering av nye tiltak. I tillegg utløser resultatene ofte nye ressurser.
- «Anywhere leads to everywhere» – ett tiltak kan gi positive effekter på flere områder enn bare det tilsiktede. Da de i Vermont gjennom målrettet arbeid lyktes i å redusere spedbarnsdødeligheten, oppdaget de at spredningseffekten var stor. Reduksjon i tenåringssvangerskap, barnemishandlingssaker og i antall røykende gravide ble registrert, i tillegg til færre elever med avbrutt skolegang. Disse positive effektene ga viktige signaler for videre prioriteringer
- Mobilisering av lokalmiljøene: Folk ønsker å bidra når de informeres om og forstår problemet. Ved å vise til konkrete registreringer av kommunens tilstand, og aktivt publisere disse, øker allmennhetens mulighet for innsikt og lokale initiativ. I lokalsamfunnet Barre, Vermont, ble lokalbefolkningen informert via media om et urovekkende frafall av elever i videregående skole. Ildsjeler i befolkningen dro i gang folkeaksjoner som bidro til en reduksjon av frafall over en treårsperiode.

- Tilrettelegging framfor reparasjon: Det tar tid å oppnå mål i helse- og sosialsektoren. Å snu en uønsket utvikling krever langsiktig tenkning. Hogan refererer til egne erfaringer og anbefaler et tiårsperspektiv. Ved å jobbe mer resultatoriert og mindre programmessig, åpner man for mer forebyggende arbeid og tilrettelegging av utviklingsbetingelser framfor dyre reparasjoner i etterkant av forløpet. Her har Hogan et kreativt forslag fra egen praksis: Når kommunen kan vise til tiltak som har endret uønsket utvikling på et område, vil kommunen få godskrevet en del av de pengene som er spart – under forutsetning av at pengene øremerkes forebyggende arbeid. Tenk om prinsippet kunne overføres til norske forhold; hvilken stimulans kunne det ikke ha blitt for det forebyggende arbeidet?! Konferansen inneholdt mer enn Hogans viktige innlegg. Den første dagen ble rundet av med en rikholdig og interaktiv poster-sesjon. Deltakerne delte sine prosjekter med hverandre, og beviste til fulle nytten av å framheve samfunnspsykologiske problemstillinger også i kliniske sammenhenger. Prosjektene rommet alt fra nettverksarbeid med tenåringsmødre til ledelsesutvikling.

Konferansen ble avrundet med spørsmålet: »Hvilke ideer kan dere ta med dere herfra og bruke i løpet av kommende uke?» Det var flust av ideer å ta med seg hjem.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 41, nummer 9, 2004, side 749

TEKST

Anne Kari Hoel, Psykologspesialist, Villa Enerhaugen